

załącznik do uchwały nr
Rady Powiatu Lęborskiego
z dnia

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATU LĘBORSKIEGO NA LATA 2023-2025

Opracowanie:
Joanna Dalkowska
Kierownik Działu Pieczy Zastępczej
PCPR w Lęborku

Lębork, 2023 roku

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE -----	3
I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU -----	5
II. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ -----	6
2.1. Charakterystyka i analiza rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim -----	8
2.2. Charakterystyka i analiza instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim -----	11
2.3. Mieszkanie chronione treningowe -----	12
III. DIAGNOZA FUNKCJONOWANIA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE LĘBORSKIM	13
3.1. Diagnoza środowiska lokalnego w obszarze zapotrzebowania na usługi pieczy zastępczej -	13
3.2. Organizacja pieczy zastępczej w Powiecie Lęborski -----	16
3.3. Zakres nadzoru i kontroli pieczy zastępczej -----	22
3.4. Realizacja zadań na rzecz pieczy zastępczej w powiecie lęborskim -----	22
IV. CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ I ZADANIA W RAMACH PROGRAMU -----	24
4.1. Analiza strategiczna -----	24
4.2. Cele Programu -----	25
4.2.1. Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej - kierunki działań i zadania Programu----	27
4.2.2. Plan ograniczania liczby miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej - kierunki działań i zadania Programu -----	31
4.3. Realizatorzy i wskaźniki realizacji Programu -----	32
IV. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH -----	40
VI. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA -----	41
VII. ADRESACI PROGRAMU -----	44
VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU -----	44

WPROWADZENIE

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025 został sporządzony na podstawie założeń ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jako podstawę prawną Programu określa się art. 180 ust. 1 ww. ustawy, stanowiący, iż do zadań własnych powiatu należy: „opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych”.

Niniejszy dokument został opracowany w oparciu o diagnozę lokalnego środowiska, będącą punktem wyjścia do opracowania prognozy wyznaczającej cele i kierunki działań w zakresie systemu pieczy zastępczej w powiecie lęborskim na lata 2023 – 2025. Opracowany Program jest zgodny z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021 – 2027¹, koncepcją Wojewódzkiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2030² (Priorytet 2 – Wysoki poziom systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz Priorytet 3 – Usługi specjalistyczne na rzecz dzieci młodzieży objętych systemem pieczy zastępczej), a także ze Strategią Rozwoju Usług Społecznych do roku 2030 przyjętą Uchwałą Nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 roku.

Opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na trzy kolejne lata, ma na celu kontynuację i rozwój realizacji założeń przyjętych w dotąd obowiązującym dokumencie, nałożonych przez ustawodawcę. Jako kierunek główny, zgodnie w ww. dokumentami określa się rozwój istniejących form wsparcia, propagowanie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz deinstytucjonalizację.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025 zawiera cele i kierunki działań w perspektywie trzyletniej, które będą podejmowane głównie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako organizatora pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim. Uwzględnia potrzeby środowiska lokalnego w obszarze pieczy zastępczej, w szczególności dzieci i młodzieży przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Wskazuje przede wszystkim na konieczność rozwoju jakościowego i ilościowego pieczy zastępczej, tworzenia nowych zawodowych rodzinnych form pieczy zastępczej, prowadzenia szkoleń dla wszystkich rodzin zastępczych, promocję

¹ Uchwała Nr XXVI/193/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021-2027

² Uchwała Nr 437/XXXVI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 września 2021 roku.

rodzicielstwa zastępczego na terenie Powiatu oraz kontynuację zapewniania specjalistycznego wsparcia dla środowiska pieczy zastępczej. Bierze także pod uwagę podejmowanie działań na rzecz deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej i rozwoju warunków sprzyjających indywidualizacji pracy z dzieckiem oraz poprawy funkcjonowania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. Jako ważny obszar determinujący rozwój pieczy zastępczej w środowisku lokalnym, wskazuje także synergię działalności podmiotów realizujących zadania w ramach wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Program powstał na podstawie art. 180 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 roku, poz. 447.), który jako zadania własne powiatu wskazuje „opracowanie i realizację 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych”³.

Realizacja zadań związanych z funkcjonowaniem pieczy zastępczej uregulowana jest przede wszystkim w następujących aktach prawnych:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 roku, nr 78, poz. 483),
- Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku,
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 roku, poz. 447),
- ustawie z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 1359),
- ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 roku, poz. 2268),
- ustawie z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 roku, poz. 1526),
- ustawie z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 roku, poz. 1249),
- ustawie z dnia 9 czerwca 2022 roku o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (t.j. Dz. U. z 2022 roku, poz. 1700),
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 roku, nr 292, poz. 1720).

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, zawarte w niniejszym Programie, zgodne są z:

- Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, przyjętą uchwałą nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku,

³ Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, art. 180 pkt. 1.

- Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021–2030, przyjętym uchwałą Nr 437/XXXVI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 września 2021 roku,
- Strategią Rozwoju Usług Społecznych do roku 2030 przyjętą Uchwałą Nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 roku.

II. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pieczą zastępczą nad dzieckiem jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez jego rodziców. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest podstawowym aktem prawnym szczegółowo regulującym funkcjonowanie pieczy zastępczej w Polsce.⁴ „Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”- to słowa preambuły ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 roku, poz. 447), które od lat wyznaczają cele i kierunki działań pieczy zastępczej. Preambuła niosąca przesłanie szeroko rozumianej pieczy zastępczej.

Ustawa opiera się na trzech zależnych od siebie i kolejno po sobie następujących, założeniach odnoszących się do sprawowania opieki i wychowania nad dziećmi⁵:

1. „Jeżeli rodzina nie wypełnia należycie zadań opiekuńczych i wychowawczych względem dziecka, to należy dla niej zorganizować wsparcie w środowisku lokalnym.
2. Jeżeli owo wsparcie nie da pożądanego efektu, wówczas należy rozważyć udzielenie rodzinie pomocy poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, której celem strategicznym jest stworzenie warunków do powrotu dziecka do rodziny.

⁴ *Determinanty rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim*, Bogusława Lis-Zielińska, str. 8

⁵ Tamże str. 9

3. W sytuacji kiedy powrót dziecka do rodziny jest niemożliwy, wówczas należy rozważyć umieszczenie dziecka w rodzinie adopcyjnej”⁶

Dopiero, gdy wskazane rozwiązania nie mogą być zastosowane, należy stworzyć dziecku warunki do stałej opieki i wychowania w pieczy zastępczej i w ten sposób ustabilizować jego sytuację.⁷

Zadania pieczy zastępczej zdefiniowano w ustawie⁸, gdzie wymienia się je jako „przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, a także zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych”.

Zadania z zakresu systemu pieczy zastępczej należą do kompetencji jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego - powiatów, a w nich w szczególności do powiatowych centrów pomocy rodzinie, organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Schemat 1. Organizacja systemu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy

⁶ M. Andrzejewski, *Ewolucja pieczy zastępczej przez pryzmat nowych regulacji prawnych*, w: *Spółeczeństwo rodzinie - rodzina społeczeństwu*, pod red. A. Pryba, *Teologia i Moralność*, t. 11, Wydział Teologiczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2012, s. 105.

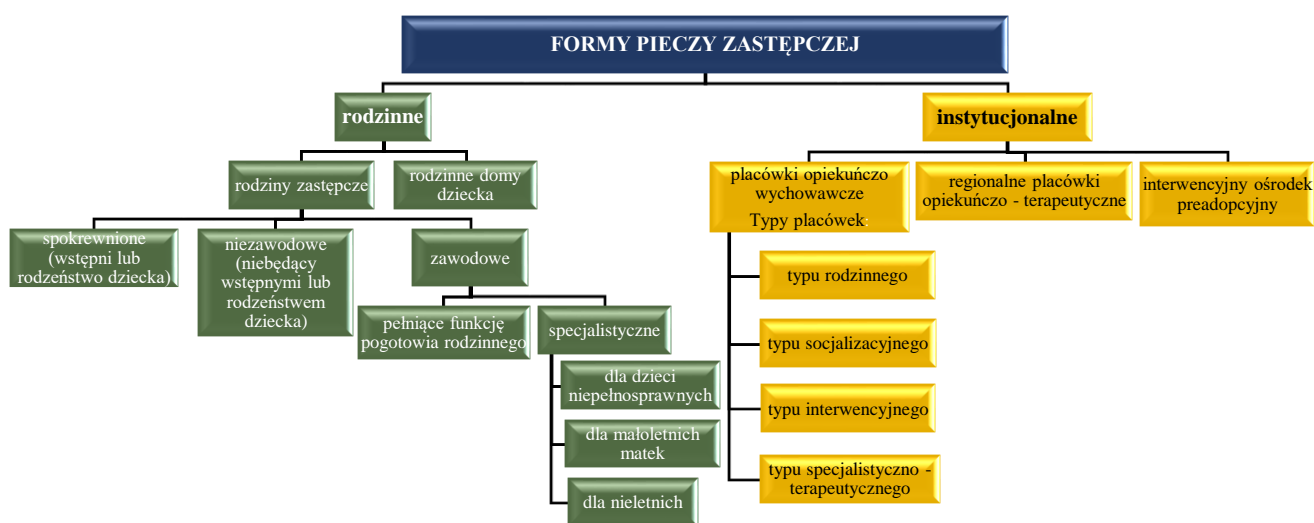
⁷ *Determinanty rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim*, Bogusława Lis-Zielińska, str. 9

⁸ Art. 33 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza nad dziećmi sprawowana jest w Polsce w dwóch formach – rodzinnej i instytucjonalnej. Zasady ich organizacji i prosperowania uregulowane są w ustawie. Jest to rodzaj usług społecznych, będących dopełnieniem i uzupełnieniem wsparcia rodzin naturalnych, które z różnych względów nie mogą zapewnić swoim dzieciom opieki i wychowania.⁹

Ustawa wymienia, w ramach tych form, różne typy podmiotów sprawujących pieczę zastępczą, które przedstawiono na poniższym schemacie.

Schemat 2. Formy pieczy zastępczej

Źródło: *Determinanty rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim*,
Bogusława Lis-Zielińska, str. 16

2.1. Charakterystyka i analiza rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim

Formą rodzinnej opieki nad dzieckiem jest rodzina zastępcza. Głównym zadaniem rodziny zastępczej jest zapewnienie właściwych warunków wychowania i rozwoju dziecku pozbawionemu szansy wychowania w rodzinie biologicznej. Opieka zastępcza ustanawiana jest w celu udzielania wsparcia dziecku i rodzinie, odbudowania stabilności rodzin, z których pochodzą dzieci i ich reintegracji z rodziną naturalną. Formy rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to:

- rodziny zastępcze:

⁹ *Polityka społeczna. Zarys wykładu wybranych problemów*, pod red. L. Frąckiewicz, Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2002, s. 80.

- spokrewnione (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępni lub rodzeństwem dziecka),
- niezawodowe (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępni lub rodzeństwem dziecka),
- zawodowe, w tym:
 - pełniące funkcję pogotowia rodzinnego,
 - specjalistyczne;
- rodzinne domy dziecka.

W rodzinach zawodowych i niezawodowych możliwe jest umieszczenie do trójki dzieci, natomiast w rodzinnych domach dziecka może jednocześnie przebywać ośmioro. Przekroczenie wskazanych limitów jest możliwe w razie konieczności zabezpieczenia w pieczy zastępczej rodzeństwa, co wymaga zgody rodziny zastępczej lub odpowiednio prowadzących rodzinny dom dziecka, jak i posiadać pozytywną opinię koordynatora. Rodzicielstwo zastępcze wspierane jest przez rodziny pomocowe natomiast sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą.

W powiecie lęborskim na dzień 31.12.2021 roku funkcjonowało 70 rodzin zastępczych, w tym 45 rodzin spokrewnionych, 16 niezawodowych, 7 zawodowych i 2 rodzinne domy dziecka. W rodzinnych formach pieczy zastępczej wychowywało się 108 podopiecznych. W roku 2021 nastąpił wzrost liczby dzieci zabezpieczonych w ramach zawodowych rodzin zastępczych (21 małoletnich) oraz nastąpił wyraźny spadek w zakresie tworzenia rodzin zastępczych spokrewnionych (6 rodzin – 7 małoletnich), co świadczy o trudnościach w zapewnieniu opieki w środowisku pochodzenia dziecka. Tendencja ta utrzymuje się w roku 2022, tj.: w okresie od stycznia 2022 roku do września 2022 roku, do rodzin zastępczych zawodowych został przyjętych 17 małoletnich, a w rodzinach spokrewnionych umieszczono w tym czasie 8 dzieci.

Wskaźnik deinstytucjonalizacji w Powiecie Lęborskim, policzony na podstawie odsetka dzieci przebywających w pieczy zastępczej, które wychowują się w rodzinnej pieczy zastępczej, wynosi 80,60%, co plasuje powiat powyżej średniego wskaźnika w kraju, który wynosi 77%. Celem procesu deinstytucjonalizacji jest dążenie do uzyskania ww. wskaźnika na poziomie 85%.¹⁰

¹⁰ Na podstawie: Uchwała nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) (M.P. 2022, poz. 767)

Tabela 1. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej w powiecie lęborskim w latach 2012 – 2021 (wg stanu na 31 grudnia danego roku)

x	Rok																			
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci
Rodziny zastępcze ogółem, w tym:	97	134	97	140	93	140	80	117	81	118	80	114	80	117	72	116	76	112	70	108
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	5	15	7	21	8	25	8	18	8	21	11	24	11	24	10	34	9	27	9	35
-zawodowe	3	11	5	17	6	18	4	10	4	13	5	8	5	11	6	17	4	7	6	18
-RDD*	0	0	0	0	1	5	1	3	1	3	3	11	3	7	2	13	3	17	2	14
-pogotowie	2	4	2	4	1	2	3	5	3	5	3	5	3	6	2	4	2	3	1	3
-specjalistycz.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rodziny zastępcze niezawodowe	34	52	34	47	31	43	26	37	27	37	24	32	22	31	16	22	16	20	16	17
Rodziny zastępcze spokrewnione	58	67	56	72	54	72	46	62	46	60	45	58	47	62	46	60	51	65	45	56

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2021.

Rodzinną pieczę zastępczą opuściło w 2021 roku łącznie 39 podopiecznych z 25 rodzin, z tego 12 rodzin zastępczych rozwiązano. Wśród wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą: 9 dzieci powróciło do rodziny naturalnej, 2 dzieci umieszczono w placówce opiekuńczo-wychowawczej, 8 dzieci zostało adoptowanych, 8 wychowanków usamodzielniało się, natomiast 12 dzieci zostało umieszczonych w innej rodzinie zastępczej.¹¹ Obserwuje się wysoki poziom rozwiązujących się rodzinnych form pieczy zastępczej, przy jednoczesnym wzroście liczby powrotów dzieci pod opieką rodziców biologicznych i wysokim wskaźniku liczby dzieci zaadoptowanych. Analiza dostępnych danych z roku 2022, wskazuje jednak, że tendencja ta nie utrzymuje się. Według stanu na wrzesień 2022 roku rodzinną pieczę zastępczą opuściło tylko 17 podopiecznych, z czego dwoje trafiło do adopcji.

Tabela 2. Liczba dzieci opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej w latach 2012-2021

Wyszczególnienie	Rok										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Liczba rodzin zastępczych rozwiązanych	5	17	12	7	4	8	8	18	12	12	
Liczba dzieci opuszczających rodziny zastępcze, w tym :	15	21	26	36	22	31	25	31	45	39	
do domu rodzinnego	3	5	4	7	6	5	6	7	8	9	
do rodziny zastępczej	-	1	4	2	1	3	-	7	16	12	
do adopcji	5	3	7	14	3	9	7	3	6	8	
do domu pomocy społecznej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
do instytucjonalnej placówki	2	1	2	1	2	1	1	-	3	2	
program usamodzielnienia	6	11	9	12	10	11	11	13	12	8	

¹¹ Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku za 2021 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2021

2.2. Charakterystyka i analiza instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim

Instytucjonalna piecza zastępcza ma zabezpieczać opiekę nad małoletnimi, jako konieczna alternatywa w sytuacji, gdy dziecko nie może być umieszczone w pieczy rodzinnej. W Polsce dąży się do ograniczenia roli instytucji w opiece zastępczej. Ogranicza się w prawodawstwie, zarówno ilość miejsc dla wychowanków placówek, jak również podwyższa wiek małoletnich, którzy w takich formach pieczy mogą przebywać i być w nich umieszczeni.¹² Wdrażanie tych ustawowych zapisów to tzw. deinstytucjonalizacja, czyli odchodzenie od instytucjonalnych form pieczy zastępczej na rzecz jej rodzinnych form. Instytucjonalne formy opieki obejmują takie placówki jak: opiekuńczo – wychowawcze, regionalne opiekuńczo – terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze są prowadzone jako podmioty różnego typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego i rodzinnego. Wszystkie mają zabezpieczyć opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej.¹³

W Powiecie Lęborskim pieczę instytucjonalną stanowią placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego - Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i łączącej funkcję socjalizacyjną z miejscem interwencyjnym - Dom dla Dzieci „SIEDLISKO”.

W dniu 27 sierpnia 2020 roku Wojewoda Pomorski zezwolił Powiatowi Lęborskiemu z siedzibą w Lęborku na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego o nazwie Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” w obiekcie przy ul. Ogrodowej 8C w Nowej Wsi Lęborskiej, która posiada 14 miejsc oraz placówki opiekuńczo-wychowawczej łączącej zadania placówki typu socjalizacyjnego i interwencyjnego o nazwie Dom dla Dzieci „SIEDLISKO” w obiekcie przy ul. Ogrodowej 8D w Nowej Wsi Lęborskiej, która posiada 14 miejsc, w tym 13 miejsc typu socjalizacyjnego i 1 miejsce typu interwencyjnego.¹⁴

Na dzień 31 grudnia 2021 roku w ww. placówkach w Nowej Wsi Lęborskiej, przebywało 26 wychowanków (w tym 21 dzieci z terenu powiatu lęborskiego, 3 dzieci z terenu powiatu starogardzkiego, 1 dziecko z powiatu gdańskiego i 1 z powiatu bytowskiego).¹⁵ Liczba dzieci

¹² *Determinanty rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim*, Bogusława Lis-Zielińska, str. 19

¹³ Tamże str. 20

¹⁴ *Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku za 2021 rok*

¹⁵ *Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku za 2021 rok*

umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Lęborskiego utrzymywana jest zgodnie z obowiązującymi standardami w tym zakresie.

Tabela 3. Wychowankowie pieczy rodzinnej i instytucjonalnej w powiecie lęborskim w latach 2006 – 2021 wg stanu na 31 grudnia danego roku

Wyszczególnienie	Rok															
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość wychowanków w pieczy instytucjonalnej	118	111	97	98	74	69	47	24	34	30	30	30	28	25	26	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2021

2.3. Mieszkanie chronione treningowe

Mieszkanie chronione treningowe jest formą pomocy społecznej wspierającą osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, ubóstwem i opuszczające pieczę zastępczą, w szczególności, gdzie zapewnia się usługi bytowe, naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienie ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia samodzielnego życia.

Mieszkanie chronione treningowe i realizacja opieki nad jego funkcjonowaniem prowadzone jest w oparciu o uchwałę Rady Powiatu Lęborskiego nr XX/159/2020 z dnia 25 sierpnia 2020 roku w sprawie utworzenia w lokalu mieszkalnym wraz z udziałem w gruncie, stanowiącym mienie Powiatu Lęborskiego mieszkania chronionego treningowego dla osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą i ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w tym mieszkaniu.

Z mieszkania mogą korzystać usamodzielniające się osoby, których czasowy pobyt w ww. mieszkaniu ma być formą przygotowania do dorosłego życia. Od momentu utworzenia mieszkania z pobytu w nim skorzystało 4 usamodzielniających się wychowanków, zarówno z pieczy rodzinnej, jak i instytucjonalnej. Pobyt w mieszkaniu jest szansą na ustabilizowanie swojej sytuacji życiowej po opuszczeniu pieczy zastępczej oraz trenowanie umiejętności samodzielnego życia i funkcjonowania w znanym dotąd środowisku lokalnym. Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej mogą korzystać z pomocy i wsparcia opiekuna mieszkania, który na bieżąco monitoruje ich poziom samodzielności i radzenia sobie z sytuacjami życia codziennego.

III. DIAGNOZA FUNKCJONOWANIA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE LĘBORSKIM

3.1. Diagnoza środowiska lokalnego w obszarze zapotrzebowania na usługi pieczy zastępczej

Podstawą do pracy nad sporządzaniem Powiatowego Programu Pieczy Zastępczej w Powiecie Lęborskim były dane pozyskane od instytucji działających na terenie powiatu, które bezpośrednio zajmują się pracą z rodziną w środowisku lokalnym, zwłaszcza w środowiskach narażonych na utratę praw do bezpośredniej opieki nad swoimi dziećmi, poprzez konieczność ich zabezpieczenia w alternatywnym środowisku. W dniu 9 czerwca 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zwróciło się z zapytaniem do funkcjonujących w powiecie lęborskim ośrodków pomocy społecznej oraz do Powiatowej Komendy Policji w Lęborku z prośbą o określenie ilościowej skali zjawiska. Pozyskane dane przedstawia szczegółowo tabela zamieszczona poniżej:

Tabela 4. Liczba rodzin dysfunkcyjnych w gminach powiatu lęborskiego wymagających szczególnego wsparcia pomocy społecznej (lata 2019-2021)

Lp.	Gmina	Liczba rodzin i dzieci (w ciągu roku)	Liczba rodzin dysfunkcyjnych wymagających szczególnego wsparcia w latach 2019-2021 z terenu gmin powiatu lęborskiego		
			2019	2020	2021
1.	Lębork	Liczba rodzin objętych wsparciem	110	84	128
		Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	223	173	211
2.	Łeba	Liczba rodzin objętych wsparciem	11	11	8
		Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	17	20	18
3.	Cewice	Liczba rodzin objętych wsparciem	31	29	29
		Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	79	91	84
4.	Nowa Wieś Lęborska	Liczba rodzin objętych wsparciem	234	249	313
		Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	539	520	615
5.	Wicko	Liczba rodzin objętych wsparciem	6	3	1
		Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	14	8	4
6.	ŁĄCZNIE POWIAT LĘBORSKI	Liczba rodzin objętych wsparciem	392	376	479
		Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	872	812	932

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z OPS/MOPS/KPP funkcjonujących na terenie Powiatu Lęborskiego

Dane pozyskane z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu lęborskiego wskazują, że liczba środowisk dysfunkcyjnych, które wymagają szczególnego

wsparcia pomocy społecznej wzrasta. Niespełna tysiąc dzieci na terenie powiatu wychowuje się w rodzinach wymagających wsparcia i pomocy we właściwym wypełnianiu swojej roli. Każde dziecko i jego rodzina posiada swoją indywidualną i niepowtarzalną historię, jednak głównych przyczyn w trudnościach w funkcjonowaniu rodzin upatruje się w zaniedbywaniu podstawowych obowiązków rodzicielskich, uzależnieniach rodziców czy też zachowaniach przemocowych.

Tabela 5. Liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny na terenie gmin powiatu łęborskiego w latach 2019-2021

Lp.	Gmina	Wsparcie asystenta rodzin (w ciągu roku)	Liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny na terenie gmin powiatu łęborskiego w latach 2019-2021		
			2019	2020	2021
1.	Łębork	Liczba asystentów rodziny	3	2	2
		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	38	36	40
		Liczba dzieci w tych rodzinach	129	90	99
2.	Łeba	Liczba asystentów rodziny	1	1	1
		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	15	15	14
		Liczba dzieci w tych rodzinach	23	22	23
3.	Cewice	Liczba asystentów rodziny	1	1	1
		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	11	11	13
		Liczba dzieci w tych rodzinach	39	42	48
4.	Nowa Wieś Łęborska	Liczba asystentów rodziny	1	1	1
		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	17	13	20
		Liczba dzieci w tych rodzinach	38	29	45
5.	Wicko	Liczba asystentów rodziny	3	1	1
		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	27	17	13
		Liczba dzieci w tych rodzinach	69	31	31
6.	ŁĄCZNIE POWIAT ŁĘBORSKI	Liczba asystentów rodziny	9	6	6
		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	108	92	100
		Liczba dzieci w tych rodzinach	298	214	246

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z OPS/MOPS/KPP funkcjonujących na terenie Powiatu Łęborskiego

Na terenie Powiatu Łęborskiego funkcjonuje blisko 100 rodzin, których funkcjonowanie jest wspierane przez asystentów rodziny. Asystent rodziny ma na celu pracę z rodziną z problemami wychowawczymi oraz pomoc im w sprawach codziennych. Realizowana przez niego pomoc polega na wsparciu w przezwyciężeniu trudności, w poprawie sytuacji życiowej, by w przyszłości rodzina samodzielnie pokonywała własne problemy. Zgodnie z pozyskanymi danymi średnio 250 dzieci przebywa w rodzinach, które nie dają rękojmi należytego

wykonywania swoich obowiązków względem dzieci. Dzieci te są grupie ryzyka w zakresie zabezpieczenia w ramach pieczy zastępczej, zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej.

Tabela 6. Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd Rodzinny do współpracy z asystentem rodziny w latach 2019-2021

Lp.	Gmina	Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd Rodzinny do współpracy z asystentem rodziny w latach 2019-2021 (w ciągu roku)		
		2019	2020	2021
1.	Łębork	4	8	8
2.	Łeba	0	0	0
3.	Cewice	2	4	1
4.	Nowa Wieś Łęborska	4	2	4
5.	Wicko	2	2	1
6.	ŁĄCZNIE POWIAT ŁĘBORSKI	12	16	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z OPS/MOPS/KPP funkcjonujących na terenie Powiatu Łęborskiego

Powyższa tabela pokazuje liczbę rodzin na terenie powiatu łęborskiego, wobec których został wydany nakaz sądowy współpracy z asystentem rodziny. Są to rodziny wysokiego ryzyka, gdzie podjęcie współpracy z asystentem jest obowiązkowe i mające przyczynić się do utrzymania władzy rodzicielskiej przez rodziców i pozostawieniu małoletnich dzieci pod ich opieką. Dane te wskazują, iż np. w 2021 roku na terenie powiatu funkcjonowało 14 rodzin zagrożonych odebraniem dzieci i koniecznością zabezpieczenia ich dobra w ramach pieczy zastępczej.

Poza wsparciem z ośrodków pomocy społecznej, rodziny, w których występują trudności objęte są wsparciem policjantów dzielnicowych, którzy mogą nadzorować ich funkcjonowanie. Dane pozyskane w Powiatowej Komendy Policji wskazują, iż:

Tabela 7. Liczba rodzin dysfunkcyjnych na terenie powiatu łęborskiego współpracujących bezpośrednio z policjantem dzielnicowym

Lp.	Rejon	Liczba rodzin i dzieci (w ciągu roku)	Liczba rodzin dysfunkcyjnych na terenie powiatu łęborskiego współpracujących bezpośrednio z policjantem dzielnicowym		
			2019	2020	2021
1.	POWIAT ŁĘBORSKI	Liczba rodzin	144	129	65
		Liczba dzieci w tych rodzinach	15	23	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z OPS/MOPS/KPP funkcjonujących na terenie Powiatu Łęborskiego

Pozyskane z Komendy Powiatowej Policji w Łęborku dane wskazują, iż według stanu na rok 2021 w 65 rodzinach podjęta była współpraca z policjantem dzielnicowym. W rodzinach tych przebywało 19 małoletnich, którzy wymagali szczególnego nadzoru ze strony policjanta dzielnicowego, z uwagi na nieprawidłowości w ich funkcjonowaniu.

Tabela 8. Liczba interwencji na terenie powiatu lęborskiego związanych z funkcjonowaniem rodzin i małoletnich

Lp.	Rejon	Liczba interwencji (w ciągu roku)	Liczba interwencji na terenie powiatu lęborskiego związanych z funkcjonowaniem rodzin i małoletnich		
			2019	2020	2021
1.	POWIAT LĘBORSKI	Liczba interwencji związanych z niewłaściwie wykonywaną władzą rodzicielską	258	188	143
		Liczba interwencji związanych ze stosowaniem przemocy wobec dzieci	15, w tym 7 dziewcząt 8 chłopców	23, w tym 16 dziewcząt 7 chłopców	19, w tym 12 dziewcząt 7 chłopców
		Liczba założonych Niebieskich Kart dot. stosowania przemocy wobec małoletnich	144	129	65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z OPS/MOPS/KPP funkcjonujących na terenie Powiatu Lęborskiego

Na wysokim poziomie w Powiecie Lęborskim utrzymuje się liczba interwencji funkcjonariuszy policji w związku z niewłaściwie wykonywaną władzą rodzicielską. Choć zjawisko ma tendencję spadkową, to jednak dane, iż w roku 2021 z uwagi na stosowaną przemoc wobec dzieci zostało założonych 65 Niebieskich Kart, pokazują, że aż 19 dzieci narażonych jest w domu rodzinnym na sytuację noszącą znamiona przestępstwa.

3.2. Organizacja pieczy zastępczej w Powiecie Lęborski

W powiecie lęborskim, zadania z zakresu systemu pieczy zastępczej, przypisane zgodnie z ustawą z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powiatowym centrom pomocy rodzinie oraz organizatorom rodzinnej pieczy zastępczej, realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Obowiązki i kompetencje Centrum, w tych obszarach działania, zostały uregulowane w następujących dokumentach:

- statut Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie - nadany uchwałą Nr IV/18/2015 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 30 stycznia 2015 roku,
- Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku – nadany uchwałą Nr 131/2019 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 4 grudnia 2019 roku, zmieniony uchwałą Nr 444/2022 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 28 lipca 2022 roku.

Regulamin organizacyjny PCPR określa, iż podstawą struktury organizacyjnej PCPR są działy, zespoły i samodzielne stanowiska pracy. Dział jest podstawową komórką organizacyjną zajmującą się określoną problematyką i działalnością w sposób kompleksowy lub kilkoma pokrewnymi zagadnieniami, których realizacja w jednej komórce organizacyjnej

umożliwia prawidłowe zarządzanie i organizację pracy. Zgodnie z przyjętym regulaminem organizacyjnym, zadania pieczy zastępczej w powiecie lęborskim realizowane są przez Dział Pieczy Zastępczej, w skład którego wchodzi następujące komórki organizacyjne: Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Zespół ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń oraz Mieszkanie chronione treningowe.¹⁶

3.2.1. Zadania Powiatu realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku

Do zadań własnych powiatu w zakresie pieczy zastępczej należy¹⁷:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania, w tym grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa;
- 8) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;

¹⁶ Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku za 2021 rok

¹⁷ Art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

- 10) prowadzenie rejestru danych, o którym mowa w art. 46 ustawy, tj. *rejestr osób zakwalifikowanych do pełnienia lub pełniących pieczę zastępczą*;
- 11) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 12) finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- 13) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ustawy,
- 14) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ustawy.¹⁸

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat w zakresie pieczy zastępczej należy:¹⁹

- 1) realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a,
- 2) finansowanie pobytu w pieczy zastępczej osób, o których mowa w art. 5 ustawy;

¹⁸ Regulamin organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku (uchwała nr 131/2019 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 4 grudnia 2019 roku, ze zmianami)

¹⁹ Art. 181 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

3) finansowanie:

- a) wydatków związanych z dowozem do rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, a także związanych z odwiezieniem dziecka, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na czas określony, jeżeli sposób i zasady pokrycia kosztów powrotu dziecka nie wynikają z orzeczenia lub informacji sądu lub innego organu państwa obcego,
- b) średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka oraz świadczeń pieniężnych,
- c) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.²⁰

3.2.2. Zadania Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności: ²¹

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych

²⁰ Regulamin organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku (uchwała nr 131/2019 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 4 grudnia 2019 roku, ze zmianami)

²¹ Art. 76 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

- szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 6) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
 - 7) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
 - 8) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
 - 9) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
 - 10) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
 - 11) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
 - 12) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
 - 13) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
 - 14) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 *warunki powierzenia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka* ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
 - 15) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
 - 16) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;

- 17) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 18) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 19) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

3.2.3. Zadania Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności²²:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. Jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i samokształcenie.

²² Art. 77 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

3.3. Zakres nadzoru i kontroli pieczy zastępczej

Funkcjonowanie systemu pieczy zastępczej podlega ustawowemu nadzorowi i kontroli²³. W Powiecie Lęborskim Zarząd Powiatu Lęborskiego sprawując kontrolę nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, rodzinnymi domami dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i placówką wsparcia dziennego podjął uchwałę określającą procedury jej sprawowania – uchwała nr 364/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 6 października 2021 roku w sprawie wprowadzenia Procedur sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i placówką wsparcia dziennego. Celem kontroli jest zlikwidowanie niezgodności i zagrożeń, a także usprawnienie prac kontrolowanego podmiotu. Na podstawie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w związku z przeprowadzaniem postępowaniem kontrolnym, osoby je wykonujące mają prawo m.in. do:

- żądania informacji, dokumentów i danych, niezbędnych do sprawowania kontroli;
- wstępu w ciągu doby, w tym w porze nocnej – w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia dziecka, do obiektów i pomieszczeń kontrolowanej jednostki, rodziny zastępczej lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka, w których wykonywane są ich zadania;
- przeprowadzania oględzin obiektów, w których kontrolowana rodzina zastępcza lub osoby prowadzące rodzinny dom dziecka sprawują pieczę zastępczą;
- żądania od rodziny zastępczej lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka udzielenia informacji w formie ustnej lub pisemnej w zakresie przeprowadzanej kontroli;
- obserwacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- przeprowadzania indywidualnych rozmów z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej, w tym zasięgania opinii dzieci, z uwzględnieniem ich wieku, możliwości intelektualnych oraz stopnia dojrzałości poznawczej.²⁴

3.4. Realizacja zadań na rzecz pieczy zastępczej w powiecie lęborskim

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku jest organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim, a jego zadania w tym zakresie wykonuje powołany, na podstawie uchwały Zarządu Powiatu Lęborskiego, Dział Pieczy Zastępczej, w tym: Zespół

²³ Art. 122, art. 186 pkt 3 oraz art. 38b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

²⁴ Ibidem, art. 38b ust. 8.

ds. Pieczy Zastępczej, Zespół ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń oraz Mieszkanie chronione treningowe. Zakres wykonanych zadań określony jest w corocznym sprawozdaniu organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz sprawozdaniu z działalności PCPR w Lęborku. Co ważne, kluczowym kierunkiem w zakresie wykonywanych działań, poza wdrażaniem procesu deinstytucjonalizacji jest zapewnianie specjalistycznego wsparcia, które dotąd realizowane było przez:

- poradnictwo, konsultacje i terapie – pedagogiczne, psychologiczne,
- konsultacje i poradnictwo – konsultacje psychiatryczne,
- poradnictwo (doradztwo) – zawodowe,
- terapie indywidualne – logopedyczna, biofeedback, dietetyczna, fizjoterapia, hipoterapia, integracji sensorycznej, czy zajęcia ogólnorozwojowe prowadzone Metodą Dobrego Startu,
- terapie grupowe - trening zastępowania agresji i trening umiejętności społecznych,
- psychoterapie indywidualne w nurtach: systemowym, rodzinnym, psychotraumatologicznym, poznawczo-behawioralnym,
- superwizje indywidualne oraz grupowe,
- specjalistyczne, pogłębione diagnozy małoletnich,
- diagnozy psychofizyczne,
- warsztaty dla osób usamodzielnianych,
- szkolenia kursy dla osób usamodzielnianych (kurs prawa jazdy, piercingu, trenera personalnego) refundacja/dofinansowanie,
- wsparcie edukacyjne - korepetycje przedmiotowe dla małoletnich umieszczonych w pieczy zastępczej z języka polskiego, matematyki, języka angielskiego, języka niemieckiego, chemii i fizyki,
- zajęcia o charakterze dydaktyczno-terapeutycznym – nauka pływania, zajęcia z piłki nożnej, zajęcia na trampolinach,
- organizacja czasu wolnego – kolonie/obozy, półkolonie,
- dofinansowania/refundacje do wizyt specjalistycznych u stomatologa i neurologa,
- wyjazdy edukacyjno-integracyjne dla rodzin zastępczych wraz z małoletnimi (kulig rodzinny w Słajszewie, organizacja spływu kajakowego Piaśnicą, pikniku integracyjnego w Runowie, wyjazdu do Sea Park w Sarbsku, wyjazd do teatru Muzycznego w Gdyni, organizacja spotkania świątecznego z iluzjonistą oraz wyjazd do Przystanku Św. Mikołaja

do Drzewiny), kulig zaprzęgami konnymi z ogniskiem integracyjnym i spotkaniem z alpakami, a także wyjazd do ZOO w Gdańsku.

IV. CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ I ZADANIA W RAMACH PROGRAMU

Celem głównym Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Powiatu Lęborskiego na lata 2023 – 2025 jest:

Optymalizacja funkcjonowania na terenie powiatu lęborskiego systemu pieczy zastępczej zapewniającego dzieciom opiekę i wychowanie w odpowiednich formach pieczy zastępczej: rodzinnej i instytucjonalnej, ukierunkowanych na jej formy rodzinne

4.1. Analiza strategiczna

Analizę SWOT zastosowano jako narzędzie do usystematyzowania mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń dotyczących wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Powiatu Lęborskiego.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyspecjalizowana, wykwalifikowana i doświadczona kadra wsparcia dziecka i rodziny; ➤ dobrze rozwinięty zasób terenie powiatu rodzin zastępczych różnych typów i rodzinnych domów dziecka; ➤ wypracowane pozytywne relacje z rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka; ➤ dobra współpraca z innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny oraz z sądem ➤ partnerstwo z organizacjami pozarządowymi; ➤ współpraca z asystentami rodziny; ➤ dostępność szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz szkoleń podnoszących kwalifikacje istniejących rodzin zastępczych i RDD; ➤ dostępność do specjalistycznego wsparcia będącego odpowiedzią na indywidualne potrzeby dziecka i rodziny; ➤ pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój pieczy zastępczej; ➤ funkcjonowanie mieszkania chronionego-treningowego; ➤ kampanie na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zbyt mała liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzących rodzinne domy dziecka; ➤ mała liczba osób w wieku aktywności zawodowej do pełnienia funkcji zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka; ➤ brak miejsc w placówkach typu specjalistyczno-terapeutycznego; ➤ niewystarczający wachlarz wsparcia dla osób opuszczających pieczę zastępczą; ➤ trudności w realizacji zadań z zespołem kuratorskiej służby sądowej; ➤ finansowanie rodzin zastępczych na niskim poziomie; ➤ długotrwałe postępowania sądowe w sprawach związanych z uregulowaniem sytuacji prawnej dziecka; ➤ długotrwały czas oczekiwania wychowanków na terminy badań i diagnoz w poradniach psychologiczno-pedagogicznych; ➤ niskie wynagrodzenia dla kadry pracującej na rzecz pieczy zastępczej.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ innowacyjna działalność na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej; ➤ terminowa realizacja postanowień sądowych w zakresie zabezpieczenia miejsc w pieczy zastępczej; ➤ tendencja spadkowa dot. liczby dzieci przenoszonych z rodzinnej pieczy zastępczej do instytucjonalnej pieczy zastępczej; ➤ wyszkolona i wysoko specjalistyczna kadra koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalistów pracy z rodziną; ➤ potencjał kadry PCPR w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, pozyskiwania dodatkowych środków, kreatywność i zapał do pracy. ➤ pozytywny wizerunek kadry PCPR wśród rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ możliwość pozyskiwania dodatkowych środków z funduszy; ➤ lokalna polityka ukierunkowana na rozwój rodzinnej pieczy zastępczej oraz promocję działań zmierzających do rozwoju usług związanych z realizacją zadań pieczy zastępczej; ➤ wykorzystywanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych; ➤ kształtowanie polityki prorodzinnej; ➤ przejrzysty i jednoznacznie zrozumiały system prawny; ➤ pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych; ➤ ogólnopolskie działania na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego; ➤ intensywny i transparentny system wsparcia pracowników PCPR. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak chętnych rodzin do sprawowania funkcji rodziny zastępczej; ➤ wypalenie zawodowe osób sprawujących funkcję rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka; ➤ brak zachowania ciągłości w zakresie oferowanego wsparcia; ➤ negatywny wzorzec rodzin zastępczych kreowany przez media; ➤ brak pożądaných zmian w rodzinie biologicznej mających na celu powrót dziecka do rodziców biologicznych; ➤ zagrożenie wypaleniem zawodowym pracowników i ograniczenia w możliwości zwiększenia zatrudnienia w dziale zajmującym się pieczą zastępczą.

4.2. Cele Programu

Opracowując i tworząc system opieki nad dzieckiem i rodziną szczególnie istotne jest włączenie wszystkich podmiotów działających w środowisku lokalnym wspierających i wspomagających dziecko i rodzinę. Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada konieczność tworzenia planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dokument ten określa także coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych, o których mowa w art. 56 ustawy, uwzględniając założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, tj. konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczenie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z tak określonym kierunkiem plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej będzie zawierał takie cele jak:

- rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej – w kontekście polepszania jakości opieki i wychowania oraz jako wzrost ilości miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej,
- poprawę funkcjonowania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
- synergia działania podmiotów realizujących zadania w ramach wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zakładany plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej będzie zawierał takie cele jak:

- deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej,
- utrzymanie obowiązującego standardu funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Jednocześnie określony kierunek planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz planu ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej będzie miał na celu dążenie do uzyskania wskaźnika deinstytucjonalności na terenie Powiatu Lęborskiego na poziomie 85% zgodnego ze *Strategią Rozwoju Usług Społecznych do roku 2030* przyjętą uchwałą Nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 roku.

4.2.1. Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej - kierunki działań i zadania Programu

CEL 1: Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej – w kontekście polepszania jakości opieki i wychowania oraz jako wzrost ilości miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej	
<i>Kierunki działań</i>	<i>Zadania</i>
Poprawa postrzegania i świadomości społecznej o pieczy zastępczej	Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego w środowisku lokalnym oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej
Zapewnienie adekwatnej do potrzeb ilości miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej	Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze oraz do prowadzenia rodzinnych domów dziecka
	Prowadzenie kwalifikacji i organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, do prowadzenia RDD i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego
	Optymalizacja warunków do tworzenia i prowadzenia rodzin zastępczych zawodowych, w szczególności specjalistycznych i rodzinnych domów dziecka, z uwzględnieniem zapewnienia rodzinom zawodowym i prowadzącym RDD możliwość awansu zawodowego
Dążenie do powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej do rodziców naturalnych, a gdy jest to niemożliwe, do przysposobienia dziecka lub stabilizacji jego sytuacji w pieczy zastępczej	Współdziałanie w zapewnieniu różnorodnych form wsparcia o charakterze ponadgminnym dla rodzin Powiatu Lęborskiego, w szczególności dla dzieci, młodzieży
	Współpraca z asystentami rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy, pracownikami socjalnymi, Sądem, kuratorami, i innymi specjalistami na rzecz ustabilizowania sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej
	Umożliwianie, pomoc i zapewnienie warunków do kontaktów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi i osobami bliskimi (o ile sąd nie zdecydował inaczej)
	Współpraca z ośrodkiem adopcyjnym i opiekunami zastępczymi w procesie przysposobienia dzieci
Poprawa funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej celem zapewnienia najlepszych warunków opieki i wychowania dla dzieci i młodzieży w rodzinnych formach pieczy zastępczej	Zapewnienie systemu wsparcia dla rodzin zastępczych i RDD, w tym specjalistycznego, w szczególności psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, psychiatrycznego oraz terapeutycznego
	Organizowanie szkoleń, warsztatów, kursów i superwizji - podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze i społeczno-zawodowe rodzin zastępczych, prowadzących RDD oraz osób wykonujących zadania w ramach pieczy zastępczej
	Zapewnienie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu sytuacji problemowych

	Organizacja, adekwatnego do potrzeb, wsparcia dla dzieci i młodzieży umieszczanych i przebywających w pieczy zastępczej, w tym zajęć grupowych i indywidualnych: rekompensacji zaburzeń rozwoju, wsparcia edukacyjnego, rozwoju zainteresowań i uzdolnień, spędzania czasu wolnego i wypoczynku, rozwoju umiejętności społecznych
	Wsparcie rodzin przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i osób wykonujących zadania koordynatora – zapewnienie adekwatnego do potrzeb poziomu zatrudnienia w jednostce, przede wszystkim, aby ilość rodzin objętych opieką jednego koordynatora wynosiła do 15 rodzin, a rodzin będących pod opieką innych osób wykonujących zadania koordynatora nie więcej niż 30
	Zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań specjalistycznych, w tym lekarskich, a także przeprowadzania diagnoz psychofizycznych psychologa i pedagoga
	Zapewnienie wsparcia opiekunom zastępczym współpracy z rodzinami biologicznymi
	Opracowanie i rozpowszechnianie informacji dla opiekunów zastępczych w zakresie różnorodnych form wsparcia i realizacji zadań na rzecz dzieci i rodzin w lokalnym środowisku
	Zapewnienie różnych form opieki wytechnieniowej dla opiekunów zastępczych
	Organizacja alternatywnych metod spędzania czasu wolnego
Integracja i edukacja środowiska lokalnego pieczy zastępczej	Organizacja zajęć informacyjno – edukacyjnych dla osób sprawujących pieczę zastępczą
	Zapewnienie warunków do funkcjonowania grup wsparcia pieczy zastępczej
	Organizacja i prowadzenie przedsięwzięć grupowych integracyjnych, kulturalnych i sportowo - rekreacyjnych dostępnych dla osób z pieczy zastępczej, w szczególności dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i RDD ich opiekunów oraz najbliższego otoczenia
	Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy – rozpowszechnianie informacji o wolontariacie i tworzenie warunków do wsparcia wolontariuszy
	Rozbudowana sieci wsparcia lokalnego w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu

CEL 2: Poprawa funkcjonowania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	
<i>Kierunki działań</i>	<i>Zadania</i>
Poprawne funkcjonowanie w życiu społecznym wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	Wsparcie finansowe i rzeczowe osób usamodzielnianych – udzielanie świadczeń i wsparcia dla osób usamodzielnianych
	Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestniczeniu w życiu społecznym, kontynuowaniu nauki i uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych
	Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego dla osób usamodzielnianych, w szczególności socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego i prawnego
	Organizacja zajęć informacyjno – edukacyjnych dla osób opuszczających pieczę zastępczą
Wzrost kompetencji społecznych i zawodowych osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą	Wyrównywanie szans wchodzenia w dorosłe życie wychowanków opuszczających pieczę m.in. przez wsparcie zabezpieczenie im warunków mieszkaniowych
	Zapewnienie warunków do funkcjonowania grup wsparcia dla młodzieży z rodzin zastępczych i osób usamodzielnianych
	Organizowanie wsparcia ukierunkowanego na podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych osób usamodzielnianych – współpraca z lokalnym środowiskiem w tym zakresie
Optymalizacja procesu usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	Wypracowanie i wdrażanie standardów w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej obowiązującego w Powiecie Lęborskim.
	Podnoszenie kwalifikacji i zapewnienie superwizji dla osób realizujących zadania w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej
	Zapewnienie odrębnego etatu do obsługi osób usamodzielnianych i placówek opiekuńczo-wychowawczych

CEL 3: Synergia działania podmiotów realizujących zadania w ramach wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	
<i>Kierunki działań</i>	<i>Zadania</i>
Komplementarność działań podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w sposób umożliwiający uregulowanie sytuacji życiowej dziecka, w szczególności pozostanie dziecka lub jego powrót do rodziny biologicznej, przysposobienie, przebywanie w pieczy zastępczej oraz usamodzielnianie wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	Istotą podstaw organizacyjnych systemu pieczy zastępczej jest współpraca wszystkich uczestników systemu, realizowana z założeniem partnerskich relacji i stałej wymiany wiedzy między różnymi podmiotami – działają one zgodnie z przyjętymi standardami, mają jasno przypisane zadania i odpowiedzialności, mają wiedzę o działaniach innych uczestników systemu
	Współpraca instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny w Powiecie Lęborskim, w szczególności zapewnienie korelacji planów pomocy dziecku i planów pomocy rodzinie
	Organizacja udziału przedstawicieli instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny w powiecie lęborskim, w szczególności ośrodków pomocy społecznej, powiatowego centrum pomocy rodzinie, placówek oświatowych i sądu rodzinnego, w ocenach sytuacji dziecka i zasadności jego dalszego pobytu w pieczy zastępczej
	Stać, bieżąca współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i osób wyjmujących zadania koordynatora, asystentów rodziny i pracowników socjalnych z opiekunami zastępczymi
	Organizowanie i udział w szkoleniach, spotkaniach edukacyjnych i konferencjach w zakresie funkcjonowania pieczy zastępczej przez przedstawicieli instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny
Optymalizacja realizacji zadań na rzecz pieczy zastępczej na terenie powiatu	Wzrost wynagrodzeń pracowników realizujących zadania na rzecz pieczy zastępczej
	Zapewnienie obsługi dla wdrażania zadań określonych zgodnie z nowelizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
	Zapewnienie podejmowanie działań mających na celu rozwój pieczy zastępczej i wsparcia rodzicielstwa zastępczego

4.2.2. Plan ograniczania liczby miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej - kierunki działań i zadania Programu

CEL 1: Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej	
<i>Kierunki działań</i>	<i>Zadania</i>
Zmiany formalno-prawne (zgodnie z nowelizacją ustawy)	Prawne ograniczenia tworzenia nowych placówek opieki instytucjonalnej
	Wzrost wynagrodzeń w rodzinnej pieczy zastępczej
	Poprawa uwarunkowań dla procesów tworzenia nowych rodzinnych form pieczy zastępczej
	Wprowadzenie systemu teleinformatycznego, tj. bieżące prowadzenie przez Starostę elektronicznych wykazów zgodnie z ustawą
	Propagowanie opieki wytchnieniowej dla opiekunów zastępczych
	Wprowadzenie urlopów macierzyńskich dla opiekunów zastępczych
	Przeciwdziałanie kryzysom w rodzinach
CEL 2: Utrzymanie obowiązującego standardu funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych.	
<i>Kierunki działań</i>	<i>Zadania</i>
Zapewnianie dzieciom całodobowej opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Utrzymanie obecnego standardu opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim
	Utrzymanie liczby miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na poziomie dwóch placówek 14-osobowych
	Dążenie do umieszczania i przebywania małoletnich w zastępczej pieczy instytucjonalnej tylko w uzasadnionych przypadkach, z uwzględnieniem wieku tych dzieci, tj. powyżej 10 roku życia
Poprawa funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej celem zapewnienia najlepszych warunków opieki i wychowania dla dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	Zapewnienie w pieczy instytucjonalnej zaspakajania niezbędnych potrzeb przyjmowanych i przebywających w niej dzieci i młodzieży na najlepszym poziomie, w szczególności realizacji potrzeb emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych
	W pieczy instytucjonalnej prowadzone są działania uwzględniające indywidualizację procesu wychowawczego i edukacyjnego w odniesieniu do każdego dziecka

	Organizacja, adekwatnego do potrzeb, wsparcia dla dzieci i młodzieży umieszczanych i przebywających w pieczy zastępczej, w tym zajęć grupowych i indywidualnych: rekompensacji zaburzeń rozwoju, wsparcia edukacyjnego, rozwoju zainteresowań i uzdolnień, spędzania czasu wolnego i wypoczynku, rozwoju umiejętności społecznych
	Kadra placówek to stabilny zespół profesjonalistów, którzy mają zapewnioną możliwość doskonalenia swoich kompetencji zgodnie z potrzebami rozwojowymi i specyfiką placówki (np. nowe metody pracy z dzieckiem) oraz otrzymuje potrzebne wsparcie (superwizje, wsparcie psychologiczne, szkolenia,).

4.3. Realizatorzy i wskaźniki realizacji Programu

Koordynatorem realizacji niniejszego Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, przy współpracy:

- rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- ośrodków pomocy społecznej,
- sądu, ich organami pomocniczymi i policji,
- placówki edukacyjne,
- podmiotów leczniczych,
- organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych.

4.3.1. Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej – realizatorzy, wskaźniki

CEL 1: Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej – w kontekście polepszania jakości opieki i wychowania oraz jako wzrost ilości miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej														
<i>Kierunki działań</i>	<i>Realizatorzy/Partnerzy</i>	<i>Wskaźniki realizacji Programu</i>												
Poprawa postrzegania i świadomości społecznej o pieczy zastępczej	PCPR/ OPS/ media	Liczba przeprowadzonych kampanii na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego												
Zapewnienie adekwatnej do potrzeb ilości miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej	Samorząd powiatowy/ PCPR/ OPS/ Sąd/ rodziny zastępcze/ RDD	Liczba funkcjonujących rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w tym: planowana ilość nowopowstałych rodzin zastępczych zawodowych i RDD oraz ich łączna ilość:												
		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 10%;">Rok</th> <th style="width: 40%;">Planowana ilość nowopowstałych rodzin zastępczych zawodowych</th> <th style="width: 50%;">Planowana łączna ilość rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2023</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">8</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">9</td> </tr> <tr> <td>2025</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> </tbody> </table>	Rok	Planowana ilość nowopowstałych rodzin zastępczych zawodowych	Planowana łączna ilość rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka	2023	1	8	2024	1	9	2025	1	10
		Rok	Planowana ilość nowopowstałych rodzin zastępczych zawodowych	Planowana łączna ilość rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka										
		2023	1	8										
		2024	1	9										
		2025	1	10										
Liczba miejsc w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka														
Liczba osób, dla których przeprowadzono kwalifikację do pełnienia funkcji pieczy zastępczej														
Liczba osób/rodzin, które uczestniczyły i ukończyły szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka														
Wysokość środków finansowych na funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej, w tym na wynagrodzenia opiekunów zawodowo pełniących swoją funkcję														
Dążenie do powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej do rodziców naturalnych, a gdy jest to niemożliwe,	OPS/ PCPR/ rodziny zastępcze/	Liczba dzieci, które opuściły pieczę zastępczą												
		Liczba dzieci, które powróciły do rodzin naturalnych												

do przysposobienia dziecka lub stabilizacji jego sytuacji w pieczy zastępczej	RDD/ sąd/ organizacje pozarządowe	Liczba dzieci, które zostały przysposobione
		Liczba wychowanków, którzy usamodzielnili się
		Formy wsparcia rodzi i ich dzieci o charakterze ponadgminnym, w których realizacji współuczestniczy organizator rodzinnej pieczy zastępczej
		Ilość placówek wsparcia dziennego, klubów, itp. oraz miejsc w nich funkcjonujących
Poprawa funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej celem zapewnienia najlepszych warunków opieki i wychowania dla dzieci i młodzieży w rodzinnych formach pieczy zastępczej	PCPR/ Samorząd powiatowy/ rodziny zastępcze/ RDD/ OPS/ placówki edukacyjne/ podmioty lecznicze/ organizacje pozarządowe	Liczba przeprowadzonych diagnoz dzieci i młodzieży przyjmowanych i przebywających w pieczy zastępczej
		Formy wsparcia zapewnianego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dla dzieci przebywającej w pieczy zastępczej
		Liczba godzin: poradnictwa, terapii i konsultacji - psychologicznych, pedagogicznych, psychiatrycznych, logopedycznych, fizjoterapeutycznych, dietetycznych, ect.
		Liczba szkoleń, kursów, warsztatów dla opiekunów zastępczych i osób wykonujących zadania na rzecz pieczy zastępczej (w zakresie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i społeczno-zawodowych)
		Liczba osób – opiekunów zastępczych i osób wykonujących zadania na rzecz pieczy zastępczej, które wzięły udział w szkoleniach, warsztatach, kursach
		Liczba godzin sesji superwizji indywidualnej i grupowej oraz osób, które brały w nich udział
		Wysokość świadczeń na wsparcie obowiązkowe i fakultatywne rodzinnej pieczy zastępczej

		Poziom zatrudnienia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i osób wykonujących zadania koordynatora
		Liczba opracowań i kanałów informacji w zakresie form wsparcia i realizacji zadań na rzecz dzieci i rodzin w lokalnym środowisku
		Kontrole przeprowadzone w rodzinnych formach pieczy zastępczej i placówce wsparcia dziennego
Integracja i edukacja środowiska lokalnego pieczy zastępczej	PCPR/ OPS/ rodziny zastępcze/ RDD/ organizacje pozarządowe	Liczba przedsięwzięć informacyjno - edukacyjnych środowiska pieczy zastępczej
		Liczba osobogodzin zajęć świadczonych przez wolontariuszy i osób wspierających niepłatnie realizację zadań pieczy zastępczej
		Liczba przedsięwzięć integracyjnych, kulturalnych i sportowo - rekreacyjnych środowiska pieczy zastępczej
		Liczba spotkań grup wsparcia pieczy zastępczej

CEL 2: Poprawa funkcjonowania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą		
<i>Kierunki działań</i>	<i>Realizatorzy/Partnerzy</i>	<i>Wskaźniki realizacji Programu</i>
Poprawne funkcjonowanie w życiu społecznym wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	Samorząd powiatowy/ PCPR/ OPS PO-W/ rodziny zastępcze/ RDD/ opiekunowie usamodzielnienia/ organizacje pozarządowe	Liczba osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą
		Liczba osób, które realizują Indywidualne Programy Usamodzielnienia
		Ilość miejsc w mieszkaniu chronionym treningowym i usamodzielnienia
		Liczba przedsięwzięć informacyjno - edukacyjnych środowiska pieczy zastępczej
Wzrost kompetencji społecznych i zawodowych osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą	Samorząd powiatowy/ PCPR/PO-W/ rodziny zastępcze/ RDD/ opiekunowie usamodzielnienia/ placówki edukacyjne/ organizacje pozarządowe	Liczba wychowanków kontynuujących naukę
		Liczba wychowanków objętych wsparciem na usamodzielnienie i przyznanych pomocy na zagospodarowanie
		Formy wsparcia wychowanków usamodzielnianych realizowanych przy współpracy z podmiotami zewnętrznymi, w szczególności organizacji pozarządowych
		Wysokość środków finansowych na wsparcie wychodków opuszczających pieczę zastępczą
Optymalizacja procesu usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	PCPR/PO-W/ rodziny zastępcze/ RDD/ opiekunowie usamodzielnienia/ OPS/organizacje pozarządowe	Standardy w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej obowiązującego w Powiecie Lęborskim
		Liczba szkoleń oraz godzin sesji superwizji indywidualnej i grupowej oraz osób wykonujących zadania na rzecz usamodzielniania wychodków, które brały w nich udział

CEL 3: Synergia działania podmiotów realizujących zadania w ramach wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej		
<i>Kierunki działań</i>	<i>Realizatorzy/Partnerzy</i>	<i>Wskaźniki realizacji Programu</i>
Komplementarność działań podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w sposób umożliwiający uregulowanie sytuacji życiowej dziecka, w szczególności pozostanie dziecka lub jego powrót do rodziny biologicznej, przysposobienie, przebywanie w pieczy zastępczej oraz usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	PCPR/ Samorząd powiatowy/ PO-W/ rodziny zastępcze/ RDD/ opiekunowie usamodzielnienia/ OPS/ organizacje pozarządowe	Liczba spotkań z przedstawicielami różnych środowisk systemu pieczy zastępczej służących doskonaleniu współpracy całego środowiska pieczy zastępczej i zapewniania komplementarności działań
		Liczba szkoleń, warsztatów, konferencji oraz posiedzeń zespołów w sprawie ocen sytuacji dziecka, w których uczestniczyli przedstawiciele różnych podmiotów i instytucji
		Liczba skoordynowanych planów pomocy dziecku i pracy z rodziną
		Stała, systematyczna współpraca przedstawicieli organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, przede wszystkim koordynatorów oraz pracowników realizujących zadania w tym zakresie dla zindywidualizowanego wsparcia dzieci przebywających w pieczy zastępczej
		Opracowanie diagnozy potrzeb podmiotów realizujących zadania w zakresie pieczy zastępczej i prowadzenie corocznych diagnoz w tym zakresie
		Kontrole przeprowadzone u organizatora rodzinnej pieczy zastępczej
Optymalizacja realizacji zadań na rzecz pieczy zastępczej na terenie powiatu	PCPR/Samorząd powiatowy	Wzrost wynagrodzeń kadry zajmującej się pieczą zastępczą
		Ilość szkoleń, kursów, warsztatów doskonalących kompetencje kadry zajmującej się pieczą zastępczą
		Utworzenie dwóch etatów w dziale pieczy zastępczej
		Ilość środków przeznaczonych / pozyskanych na rozwój pieczy zastępczej w powiecie
		Rozbudowa systemu wsparcia specjalistycznego
		Optymalizacja podejmowanych działań, inwestycja w kadrę pracowniczą

4.3.2. Plan ograniczania liczby miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej – realizatorzy, wskaźniki

CEL 1 : Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej		
<i>Kierunki działań</i>	<i>Realizatorzy/Partnerzy</i>	<i>Wskaźniki realizacji Programu</i>
Zmiany formalno-prawne (zgodnie z nowelizacją ustawy)	Samorząd powiatowy/ PO-W/ PCPR/ rodziny zastępcze/ RDD/	Wzrost wynagrodzeń w rodzinnej pieczy zastępczej
		Liczba nowoutworzonych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka
		Funkcjonowanie systemu teleinformatycznego
		Liczba urlopów macierzyńskich w danym roku kalendarzowym
		Upowszechnienie i dostępność oferty opieki wytechnieniowej dla opiekunów zastępczych na terenie powiatu
		Liczba środowisk objętych wsparciem lokalnym w celu niwelowania zagrożeń wykluczeniem społecznym
CEL 2: Utrzymanie obowiązującego standardu funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych.		
<i>Kierunki działań</i>	<i>Realizatorzy/Partnerzy</i>	<i>Wskaźniki realizacji Programu</i>
Zapewnianie dzieciom całodobowej opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Samorząd powiatowy/ PO-W/ PCPR/ rodziny zastępcze/ RDD/	Liczba miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej wg obowiązującego standardu
		Liczba dzieci przebywająca w pieczy instytucjonalnej w Powiecie Lęborskim oraz dzieci z terenu naszego powiatu przebywających w innych powiatach
		Liczba wydanych skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych
		Wysokość środków finansowych na funkcjonowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej

		Wiek dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej
Poprawa funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej celem zapewnienia najlepszych warunków opieki i wychowania dla dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	PO-W/ Samorząd powiatowy/ PCPR/ OPS/ sąd/ placówki edukacyjne/ podmioty lecznicze/ organizacje pozarządowe/	Formy wsparcia zapewnianego dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej
		Liczba specjalistów w zakresie wsparcia dla wychowanków, zatrudnionych i realizujących zadania przez placówki opiekuńczo-wychowawcze
		Poziom zatrudnienia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w szczególności kadry opiekuńczo - wychowawczej
		Liczba ocen sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych
		Kontrole przeprowadzone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
		Liczba szkoleń, kursów, warsztatów, superwizji i konferencji, w których uczestniczyła kadra placówek opiekuńczo - wychowawczych
		Wzrost wynagrodzeń kadry placówek, eliminacja rotacji pracowniczych

IV. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie. Program zawiera m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.²⁵ Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej, informacji gmin na temat zagrożeń w środowiskach rodzin biologicznych, uwzględniając realne możliwości ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2023–2025. Limit ten jest rozumiany jako zapewnienie środków organizacyjnych i finansowych na ich zorganizowanie i prowadzenie, a nie konieczność jego osiągnięcia. Zakłada się, że w latach 2023-2025 roku stworzone zostaną warunki do powstania rodzin zawodowych, dając w sumie możliwość utworzenia po jednej rodzinie w każdym roku. W kolejnych latach należy dążyć do stałego, systematycznego wzrostu liczby rodzin zastępczych zawodowych.

Rok	Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych
2023	8
2024	9
2025	10

Planowana ilość rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka zakłada podejmowanie działań zmierzających do stopniowego, systematycznego wzrostu ilości zawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej. Należy wziąć pod uwagę, iż w Powiecie Lęborskim funkcjonuje obecnie 7 rodzin zastępczych zawodowych, w tym 1 rodzina pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego oraz 3 rodzinne domy dziecka. Wskazuje się, iż planowana ilość nowopowstałych rodzin zastępczych zawodowych wyniesie po jednej rodzinie zastępczej zawodowej w każdym roku. Tym niemniej, biorąc pod uwagę zmiany w funkcjonowaniu systemu pieczy zastępczej oraz uwarunkowania środowiskowe należy także w planowaniu pieczy zastępczej w lokalnym ujęciu wziąć pod uwagę możliwość zaprzestania funkcjonowania poszczególnych środowisk oraz przekształcania rodzin zastępczych niezawodowych w formy zawodowe, a także rodziny zastępcze zawodowe w rodzinne domy dziecka. Plan rozwoju ilościowego rodzinnych form pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim, z uwzględnieniem wskazanych zmian, przedstawiono w rozdziale zawierającym wskaźniki realizacji Programu.

²⁵ Art. 180 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

VI. ŹRÓDŁA i ZASADY FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej będą:

- budżet Powiatu Lęborskiego (zgodnie z art. 191 i 196 ustawy);
- budżet państwa (zgodnie z art. 197 ustawy);
- budżety samorządów gminnych (zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy);
- budżety innych powiatów (zgodnie z art. 191 i 196 ustawy);
- odpłatności rodziców biologicznych i osób zobowiązanych (zgodnie z art. 193 ustawy);
- dotacje oraz projekty w ramach środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz
- projekty konkursowe w ramach środków Unii Europejskiej (zgodnie z art. 197 ustawy), a także:
- środki finansowe innych podmiotów współpracujących na rzecz realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej:

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

1. wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
2. średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym
3. wydatki na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko, rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo - wychowawcza, zawiera z powiatem, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie.

Zasady współfinansowania przez gminy pobytu dziecka w pieczy zastępczej:

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Do wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej zalicza się:

- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka;
- dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka;
- dofinansowanie do wypoczynku dziecka;
- świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka;
- świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki;
- środki finansowe na pokrycie nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka w rodzinnym domu dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka;
- środki finansowe na pomoc na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie;
- środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa, rodzina zastępcza niezawodowa lub w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka, oraz środki finansowe związane ze zmianą tego lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego;
- świadczenie związane z remontem lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa lub jest prowadzony rodzinny dom dziecka;
- wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka i osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka lub zajmujących się opieką i wychowaniem w rodzinnym domu dziecka;
- świadczenia dla rodziny pomocowej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – wychowawczej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki lub ośrodka wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce lub ośrodku, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego. Ustalając średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka, o których wyżej mowa uwzględnia się odpowiednio wydatki przeznaczone na działalność centrum administracyjnego.

Odpłatność osób zobowiązanych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej:

Osoby zobowiązane do odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej to - rodzice biologiczni dziecka przebywającego w pieczy zastępczej lub rodzice osoby pełnoletniej, w tym również pozbawieni władzy rodzicielskiej lub których władza rodzicielska została ograniczona lub zawieszona.

Za pobyt dziecka w pieczy zastępczej osoby zobowiązane ponoszą miesięczną opłatę w wysokości:

1. przyznanych świadczeń oraz dodatków - w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka;

2. średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Za ponoszenie opłaty, o której wyżej mowa, rodzice odpowiadają solidarnie. W przypadku braku możliwości uzyskania od rodziców całości lub części opłaty, opłatę, ponoszą osoby dysponujące dochodem dziecka, w wysokości nie wyższej niż 50% kwoty tego dochodu. W przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, za okres dłuższy niż 12 miesięcy wójt albo starosta przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o powstaniu tej zaległości.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Lęborskim w latach 2020-2022 skierowany jest do:

- dzieci i młodzieży przyjmowanej i przebywającej w pieczy zastępczej,
- osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą i ich opiekunów usamodzielnienia,
- rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka,
- rodziców naturalnych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej,
- osób i podmiotów realizujących zadania na rzecz pieczy zastępczej.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring i ewaluacja będą polegały na zbieraniu i weryfikacji danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Program będzie analizowany w procesie monitoringu, którego istotą jest badanie i weryfikacja realizacji jego kierunków działań. Monitoring programu odbywać się będzie poprzez bieżącą weryfikacją stopnia realizacji Programu, ocenę powstających wyzwań i zagrożeń, tak aby możliwe było dokonanie aktualizacji treści Programu w odpowiedzi na potrzeby społeczne lokalnego systemu pieczy zastępczej.

Podstawę ewaluacji stanowią:

- informacje od opiekunów, rodziców zastępczych i naturalnych dzieci i młodzieży przebywających w pieczy zastępczej,
- wypowiedzi i oświadczenia wydawane przez adresatów i partnerów Programu,
- plany pomocy dziecku, okresowe oceny sytuacji dziecka i oceny rodzin zastępczych,
- indywidualne programy usamodzielnienia,
- sprawozdania rzeczowe, finansowe i merytoryczne sporządzane w ramach realizacji zadań na rzecz pieczy zastępczej.

Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie będzie raz w roku przedkładał Radzie Powiatu Lęborskiego sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji Programu, będące integralną częścią sprawozdania z działalności jednostki.